

HET VERHAAL VAN

MARITTE BRASPENNING

In deze regio wonen veel bijzondere mensen. Smaakmakers, plannenmakers, hotshots, curieuze types en schijnbaar heel gewone mensen met een doel voor ogen, geliefd of omstreden, bij iedereen bekend of vanuit het niets opeens in het brandpunt van de belangstelling. Wie ze zijn en wat hen drijft leest u in Het verhaal van... Een tweewekelijkse reeks van portretten.

Maritte Braspenning: „Als je strategische mediatraining geeft, moet je journalist zijn of zijn geweest.”

FOTO STUDIO KASTERMANS

Naam: Maritte Braspenning
Geboren: 20-11-1962
Opleiding: Academie voor Journalistiek in Tilburg
Beroep: presentatie- en mediatrainer
Burgerlijke staat: gehuwd, 2 dochters
Woonplaats: Bussum

Onder spanning vooral jezelf blijven

Mediatrainers. Het zijn de onzichtbare krachten achter de vlotpratende gasten bij 'De Wereld Draait Door' of 'Pauw & Witteman'. Achter de schermen trainen zij de top van het bedrijfsleven, politici of andere prominenten, om onder spanning zichzelf te blijven. Dat is althans het motto van mediatrainer Maritte Braspenning (1962), die kantoor houdt in haar tv-studio aan huis in Bussum. Na zelf zeventien jaar in de journalistiek te hebben gezeten, maakte ze de overstap naar het trainingsvak. Een carrièremove die haar goed is bevallen.

„Als ik morgen tien miljoen euro zou winnen, zou ik hetzelfde vak blijven doen.” „Televisie is genadeloos: wat je ziet moet kloppen met wat je zegt, anders gelooft niemand het. Dus als iemand zegt dat hij spijt heeft, willen we dat ook zien op beeld. Om een voorbeeld te geven; Jerney Kaagman, één van de juryleden bij 'Idols', zei eens tegen een kandidaat: 'Meneer, ik vind u heel goed'. Nou, met dat emotionele gezicht, dat gelooft niemand. Niet dat ik haar zou willen trainen, maar een leider van een groot bedrijf kan ook niet zonder emotie zeggen: het gaat goed met het bedrijf. Dat wil je zien. Vervolgens kan je dan handvatten bieden om te laten zien hoe het wel moet. Want alleen zeggen dat iets niet goed is, daar heeft niemand wat aan.”

Eigen bedrijf

Ik heb zeventien jaar bij de KRO-televisie gewerkt. 'Brandpunt', 'Kruispunt', 'De Wandelring'. In die tijd werd me soms gevraagd om jonge collega's te trainen in presenteren en interviewen. Ik merkte dat ik dat leuk

vond en dat ik het goed kon. Tien jaar geleden - ik was net veertig geworden - dacht ik: als ik nog een eigen bedrijf wil beginnen, moet ik het nu doen. En zo geschiedde. Ik train nu presentatoren, mensen wier vak het is, en de top van bestuurlijk en ondernemend Nederland die het presenteren er maar bij moeten doen. Ik begin hier altijd met koffie in de keuken. Dan observeer ik hoe iemand natureel kijkt, lacht, praat, vertelt. Dat probeer ik dan in de studio te vergelijken met hoe iemand onder spanning presenteert. Je ziet dat er echt maar weinig mensen zijn die het makkelijk doen. De meesten vinden het eng; voor hen is het hard werken. De mensen die ik train zijn over het algemeen slimme mensen. Die hebben vaak al een visie en een goed verhaal, maar om dat te vertellen aan een journalist die lastige vragen stelt, is een tweede.

Krantenkoppen

Bij mij begint een training altijd vanuit de inhoud. Pas in tweede instantie gaat het om de vorm, hoe het eruit ziet. Als trainer moet je dan ook helemaal ingelezen zijn in de materie. Dus ik lees persberichten, jaarverslagen, speeches. Voordat de cliënt naar de studio komt, weet ik al wat de belangrijkste issues zijn, wat de krantenkoppen zouden moeten zijn. Ik ben er van overtuigd dat je nooit een sterke presentatie kunt geven als je geen goed verhaal hebt. Het werkt eigenlijk net zoals bij een tentamen vroeger op school. Daar sta je ook zekerder als je goed hebt geleerd. Je klapt dicht als je alleen maar denkt: O jee, straks beginnen ze over zus of zo. Als je echt een strategische mediatraining geeft, moet je journalist zijn of zijn geweest. Je moet weten wat er gebeurt op een krantenredactie, bij de radio en de televisie. Ik heb zelf ook gepresenteerd, voor de camera gestaan. Dat gevoel moet je kennen. Er zijn ook mensen met een theaterachtergrond die een mediatraining geven, maar daar gaat het toch meer om de vorm. Bij mij gaat het om inhoud.

Studio

Na de koffie gaan we naar de studio en zet ik de cliënt meteen op een stoel neer en doe de camera aan. Ik ben de stand-in voor Jeroen of Paul, een journalist van Het Financieel Dagblad, BNR, het Journaal - net wat nodig is - en stel de vragen. Daarna kijken we de band terug. Ik zie heel snel wat werkt en wat niet en van daaruit beginnen we een strategie te ontwikkelen. Dat terugkijken kan soms confronterend zijn, maar het is belangrijk om te zien hoe je erbij zit, hoe je dingen formuleert. Dan kunnen mensen vanuit hun eigen motivatie een goed verhaal met een goede presentatie neerzetten. In vergelijking met tien jaar geleden is de communicatie met de media een stuk professioneler geworden. Er zijn veel meer media bijgekomen en het tempo ligt een stuk hoger. Dus moet je nog korter de dingen kunnen zeggen en nog sneller reageren. Je kunt niet meer zeggen: 'Laten we er eerst twee dagen over nadenken'. Kan niet. Ook als je fouten hebt gemaakt, ga die avond nog naar een televisieprogramma, voordat er verhalen rondgaan. 'Geen commentaar' is niet meer van deze tijd.

Taboe

Ik zie op televisie meteen of iemand training heeft gehad of niet. Al lijkt wel het laatste taboe op deze wereld om dat toe te geven. Zo'n Rutte die zegt dat hij geen trainer heeft. Onzin! Het is topsport, je bent wel gek als je het niet doet. Gelooft me, bijna niemand kan zonder. Er zijn een paar natuurlijken, maar die zijn echt uitzonderlijk. Als je een groot bedrijf hebt, met jaarcijfers die je moet presenteren, aandeelhouders die je op de hoogte wil stellen, diskwalficeer je jezelf door je daar niet professioneel op voor te bereiden.

Ongestreeken blouse

Naast een mediatraining kan je bij mijn bedrijf ook advies krijgen van een stylist of visagist. Veel mensen

denken dat dat ijdelheid is, ik noem het gewoon professioneel. Alles speelt namelijk mee. Een goed pak kan iemand echt optillen. Dat kan iemand sterker maken. Als je bezig bent met: 'Ik had mijn blouse nog moeten strijken' of 'mijn jurk zit eigenlijk te strak', dan werkt het niet. Presenteren is echt topsport. Je verzamelt een team om je heen dat ervoor zorgt dat jij daar zo rustig mogelijk staat. De juiste kleding draagt daar ook aan bij.

Tien miljoen

Ik ben nu tien jaar zelfstandig mediatrainer, maar pak het niet ontzettend anders aan dan toen ik begon. En ik ga dit ook nog tien jaar zo doen, met genoegen. Als ik morgen tien miljoen euro win, zou ik hetzelfde vak blijven doen. Niet voor het geld, maar voor de mensen die plotseling in de media terecht komen en geen idee hebben wat ze overkomt. Bijvoorbeeld de ouders van zo'n Hofnarretje. Dat lijkt me interessant om te doen.

Triple-A presentatoren

Dit jaar heb ik samen met Jolanda aan de Stegge het boek geschreven 'Presenteren, professionals aan het woord'. Mensen vroegen me of ik mijn trainingen misschien ook op papier had staan. Dat, en omdat ik tien jaar mijn eigen bedrijf heb, deed me besluiten het boek te schrijven. We hebben vijftien triple A-presentatoren gevraagd om over het vak te praten, zoals Matthijs van Nieuwkerk, Yvon Jaspers, Eva Jinek en Jeroen Pauw. Ik ben vereerd met hun openhartigheid in het boek. Als zij vertellen dat ze ook wel eens fouten maken, kan je je daar aan optrekken. Ik wilde graag de top van presentatieland interviewen. Als ik zou willen leren golfen, wil ik namelijk ook tips van Tiger Woods. Het is toch leuker om te leren voetballen van Messi dan van de spits van de plaatselijke voetbalvereniging.”

JETTE PELLEMANS

'Kindermisbruik helaas algemeen'

Voor zijn nieuwe roman 'Maar buiten is het feest', koos schrijver Arthur Japin (Haarlem, 1956) een zeer gevoelig onderwerp: twee meisjes worden misbruikt door hun stiefvader.

Als de jongste dochter volwassen is en in de gevierde zangeres en theaterdiva Zonne is veranderd, wil ze haar nichtje beschermen tegen de man aan wie zijzelf ontkomen is.

Japin groeide zelf op in een gezin met een gewelddadige vader. Net als Zonne onttrok hij zich daaraan door juist volop te gloriëren op het toneel. Hij is toneelspeler, operazanger en schreef succesvolle romans als 'De zwarte met het witte hart' en 'Een schitterend gebrek'.

Seksueel misbruik is nogal een heftig onderwerp... „Ik ken een aantal verhalen over kindermisbruik in mijn omgeving. Van mensen die er juist voor kozen om zich zichtbaar te maken, door aan het toneel te gaan. Ik heb me vaak afgevraagd: waar halen ze de kracht vandaan? Mijn boeken beginnen altijd met dit soort nieuwsgierigheid. Mensen hebben iets heftigs

Arthur Japin over zijn boek 'Maar buiten is het feest'

meegemaakt, hoe hebben ze dat overleefd?”

De bedreiging komt uit het gezin zelf? „Ja, dat is anders dan bij mijn andere boeken. Maar wat overeenkomt is het gevoel dat je niet past waar je bent. Zo was dat met Kwasi, de zwarte prins met het witte hart en met Lucia in 'Een schitterend gebrek'. Ook in dit boek gaat het om iemand die zich wil tonen, die laat zien wie ze van binnen is. Die op die manier het heft in handen neemt.”

Waarom is dat zo'n belangrijk thema? „In mijn jeugd voelde ik me niet begrepen. Ik wilde al jong een alternatieve werkelijkheid bedenken. Door mijn fantasie en creativiteit kon ik omgaan met de kloof tussen hoe ik van binnen ben en hoe mensen mij zien. Mijn hele leven ben ik op zoek naar manieren om mijzelf kenbaar te maken. Zingen, dansen, schilderen, tekenen. Sinds een jaar of vijftien lukt het met schrijven. En Zonne doet dat eigenlijk ook: door te zingen en op het podium te staan.

Een groot deel van het jaar ben ik alleen maar aan het schrijven. Maar dan moet ik weer naar buiten treden. Ik heb onlangs weer op het toneel gestaan, in Shakespeare's 'Much ado about nothing'.”

En bent u dan de schrijver die een rol op het toneel speelt?

„Nee! Ik ben erin gegaan om helemaal de acteur te zijn. Maar er zitten natuurlijk mensen in de zaal die de schrijver willen zien spelen. En er zijn mensen die vinden dat het niet kan, een schrijver als acteur. Moet ik het daarom laten? Dat zou ik nog veel erger vinden. Net als in het boek: Zonne laat zich uiteindelijk ook niet in de hoek duwen waar die stiefvader haar wil hebben. Zij neemt de stap naar voren. De spotlight in, het toneel op.”

U laat zien dat een misbruikt kind toch een succesvol leven kan hebben? „Natuurlijk zullen mensen die iets vergelijkbaars hebben meegemaakt zich in dit verhaal herkennen. Daarom was het belangrijk de gezinssituatie goed weer te geven. Vanuit de normaliteit van een gezin worden steeds gekkere dingen geaccepteerd. Kindermisbruik gebeurt zo vaak, is zo algemeen, helaas... Als iemand iets aan mijn boek heeft, dan vind ik dat waardevol, ook voor mezelf.”

De stiefvader werkt als kermisfotograaf. Is de kermis een manier om afstand te houden?

„Ja, voor mij was het een manier om het leefbaar te houden, om tegenwicht te bieden. En de kermis is iets waar ik steeds naar terugkeer in mijn boeken, hoewel ik er in het echt niet van houd. In mijn boeken komt altijd wel een clown voorbij.”

De stiefvader is een door-en-door slechte man. Heeft u nooit gedacht hem nog iets sympathieks te geven?

„Dat ging niet. Ik laat wel zien dat hij zelf ook uit een volledig verrot gezin komt. De moeder heb ik wél begrijpelijk willen maken, in haar zwaktes. Maar de vader niet. Omdat ik helemaal het verhaal vanuit Zonne heb willen schrijven.”

De moeder en de oudere zus, die zelfs zwanger van de man wordt, kunnen geen solidariteit met Zonne opbrengen? „Doordat hij ze zo manipuleert. Dat ken ik zelf ook van vroeger: ten koste van alles proberen het geweld te voorkomen. Als je een ander gezinslid afvalt, kan dat ook zijn om de ander juist te beschermen. De oudere zus doet alsof ze van haar stiefvader houdt en hoopt dat hij dan van Zonne afblijft. En hij zet Zonne weer onder druk door te dreigen ook haar jongste zusje Isa te misbruiken.”

Arthur Japin: „Ik wilde al jong een alternatieve werkelijkheid bedenken.”

FOTO GPD/DAVID VAN DAM

U wijst er op dat dit fictie is en geen waar gebeurd verhaal. Maar veel lijkt op het verleden van Karin Bloemen: een brand, de rechtszaak om de voogdij. „Karin is een vriendin. Toen ze een paar jaar geleden bij Paul de Leeuw haar dreadlocks af liet knippen, voor een goed doel, zag ik haar transformeren van een theaterdiva in een

ontredderd meisje, bang om weer gekwetst te worden. Dat vond ik zo'n bijzonder moment. Daar werd het idee voor een roman geboren.”

MARIA VLAAR

'Maar buiten is het feest' - Arthur Japin, € 21,95, uitg. De Arbeiderspers